

Vec C-196/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

6. máj 2020

Vnútroštátny súd:

Landgericht Düsseldorf

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

6. apríl 2020

Žalovaná a odvolateľka:

Eurowings GmbH

Žalobkyňa a odporkyňa v odvolacom konaní:

Flightright GmbH

PRACOVNÝ DOKUMENT

[*omissis*]

Landgericht Düsseldorf (Krajinský súd Düsseldorf, Nemecko)

uznesenie

v konaní medzi

Eurowings GmbH, [*omissis*] Düsseldorf,

žalovanou a odvolateľkou,

[*omissis*]

a

Flightright GmbH, [*omissis*] Potsdam,

žalobkyňou a odporkyňou v odvolacom konaní,

[*omissis*]

22. civilný senát Landgericht Düsseldorf (Krajinský súd Düsseldorf)

na základe pojednávania zo 6. marca 2020

[*omissis*]

rozhodol:

Konanie sa prerušuje.

Súdnemu dvoru Európskej únie sa podľa článku 267 ZFEÚ predkladajú nasledujúce otázky týkajúce sa výkladu práva Únie:

1. Má cestujúci „potvrdenú rezerváciu“ v zmysle článku 3 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10), ak od cestovnej kancelárie, s ktorou je v zmluvnom vzťahu, dostal „iný dôkaz“ v zmysle článku 2 písm. g) nariadenia č. 261/2004, ktorým mu bola prisľúbená preprava na určitom lete individualizovanom miestom odletu a príletu, časom odletu a príletu a číslom letu, pričom cestovná kancelária nevykonala rezerváciu miesta na tento let u dotknutého leteckého dopravcu a tento dopravca ju nepotvrdil?

2. Má sa letecký dopravca vo vzťahu k cestujúcemu považovať za prevádzkujúceho leteckého dopravcu v zmysle článku 2 písm. b) nariadenia (ES) č. 261/2004 už vtedy, keď tento cestujúci síce je v zmluvnom vzťahu s cestovnou kanceláriou, ktorá mu sľúbila prepravu na určitom lete individualizovanom miestom odletu a príletu, časom odletu a príletu a číslom letu, ale cestovná kancelária nerezervovala pre cestujúceho miesto, a preto nezaložila nijaký zmluvný vzťah s leteckým dopravcom v súvislosti s týmto letom?
3. Môže „plánovaný čas príletu“ v zmysle článku 2 písm. h), článku 5 ods. 1 písm. c), článku 7 ods. 1 druhej vety a článku 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 261/2004 na účely náhrady z dôvodu zrušenia alebo veľkého meškania príletu vyplývať z „iného dôkazu“, ktorý cestovná kancelária vystavila cestujúcemu, alebo treba v tejto súvislosti vychádzať z letenky podľa článku 2 písm. f) nariadenia (ES) č. 261/2004?

Odôvodnenie:

I.

Žalobkyňa žiada od žalovanej na základe postúpenej pohľadávky zaplataenie náhrady podľa článku 7 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (ďalej len „nariadenie č. 261/2004“), z dôvodu veľkého meškania príletu.

Dvaja klienti žalobkyne (ďalej len „postupcovia“) si 24. októbra 2017 zarezervovali u cestovnej kancelárie zájazd na Malorku (Španielsko), ktorý ponúkal organizátor zájazdov ITS Reisen. Tento zájazd zahŕňal leteckú prepravu do Palmy de Mallorca a späť. Klienti žalobkyne dostali dokument označený ako „prihláška na zájazd“ [*omissis*], v ktorom boli uvedené lety žalovanej, okrem iného ako let do cieľového miesta číslo 7582 z Hamburgu do Palmy de Mallorca z 22. mája 2018, pre ktorý bol uvedený čas odletu 07:30 hod. a čas príletu 10:05 hod. (všetky časové údaje zodpovedajú miestnemu času). Klienti žalobkyne boli skutočne prepravení letom žalovanej s číslom letu EW 7582 na letovú vzdialenosť 1 658 km z Hamburgu do Palmy de Mallorca, ale na svoje konečné cieľové miesto sa dostali až o 21:08 hod.

Klienti žalobkyne postúpili tieto prípadné práva na náhradu podľa nariadenia č. 261/2004. Žalobkyňa žiada od žalovanej na základe postúpenej pohľadávky zaplataenie 800,00 eura s odôvodnením, že let EW 7582 na 22. mája 2018 bol zrušený. Tvrdí, že postupcovia mali potvrdenú rezerváciu na tento let s plánovanými letovými časmi 07:30 hod. a 10:00 hod.

Žalovaná sa v konaní na prvom stupni pred Amtsgericht Düsseldorf (Okresný súd Düsseldorf, Nemecko) bránila tvrdením, že postupcovia mali potvrdené rezervácie

na let EW 7582 na 22. mája 2018 s plánovanými letovými časmi 16:20 hod. a 19:05 hod. Miesta cestujúcich boli u nej rezervované 17. mája 2018 prostredníctvom „bookingheld“ ako vyhradená kapacita organizátora. Dňa 18. mája 2018 následne „bookingheld“ označil postupcov ako cestujúcich pre rezervované miesta. Let EW 7582 bol uskutočnený s meškaním priletu v trvaní dvoch hodín a šiestich minút.

Okresný súd žalobe vyhovel a uviedol, že „prihláška na zájazd“ organizátora zájazdov ITS, ktorú predložila žalobkyňa, predstavuje potvrdenie rezervácie v zmysle článku 2 písm. g) v spojení s článkom 2 písm. f) nariadenia č. 261/2004. Podľa jeho názoru je tento dokument „iným dôkazom“ v zmysle článku 2 písm. g) nariadenia. Podľa tohto ustanovenia stačí, ak bola rezervácia potvrdená cestovnou kanceláriou. Z uvedených ustanovení je zrejmé, že podľa vôle tvorcu nariadenia je relevantné len hľadisko cestujúceho a interné dohody a postupy medzi zmluvným a prevádzkujúcim leteckým dopravcom nie sú smerodajné. Je to odôvodnené tým, že podľa systému zodpovednosti stanoveného v nariadení č. 261/2004 nemá povinnosť poskytnúť náhradu zmluvný partner cestujúceho, ale prevádzkujúci letecký dopravca, a tvorca nariadenia chcel dosiahnuť čo najvyššiu úroveň ochrany cestujúcich, ako aj účinné uplatňovanie nariadenia. Podľa judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) potvrdenie zájazdu tiež postačuje ako potvrdenie rezervácie [omissis]. V prejednávacom prípade „prihláška na zájazd“, ktorú predložila žalobkyňa, obsahuje vyhlásenie, že rezervácia bola potvrdená a zaregistrovaná cestovnou kanceláriou. Naproti tomu znak potvrdenia rezervácie v zmysle článku 3 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 261/2004 nemá samostatný význam. Argumentáciou žalovanej sa z procesnoprávných dôvodov nebolo potrebné podrobne zaoberať. Napokon pre rozhodnutie je tiež irelevantné, či ide o zrušenie letu alebo veľké meškanie priletu, lebo podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie nastávajú v oboch prípadoch rovnaké právne následky.

II.

Uvedené závery obstoja pri právnom preskúmaní len v prípade, ak sa má žalovaná považovať za leteckého dopravcu, ktorý prevádzkoval let EW 7582 s plánovaným časom priletu o 10:05 hod., a postupcovia mali potvrdené rezervácie na taký let.

1.

Žalobkyňa sa domnieva, že ide o taký prípad. Obhajuje napadnuté rozhodnutie.

2.

Žalovaná naproti tomu zastáva názor, že postupcovia nemali potvrdenú rezerváciu na let č. EW 7582 na 22. mája 2018 s plánovaným časom priletu o 10:05 hod. Tvrdí, že rezerváciu letu síce môže potvrdiť aj organizátor zájazdov, ale len vtedy, keď ho letecký dopravca tiež poveril, aby to urobil, alebo keď organizátor zájazdov vykonal u leteckého dopravcu kryciu rezerváciu. Nevyhnutne to vyplýva z článku 2 písm. f) nariadenia č. 261/2004, lebo len vtedy môže potvrdenie

cestovnej kancelárie zakladať nárok na prepravu. Žalobcovia nepreukázali skutočnosť, že cestovná kancelária ITS bola splnomocnená, aby im potvrdila let s plánovaným časom priletu o 10:05 hod., ani kryciu rezerváciu cestovnej kancelárie na taký let u žalovanej. Žalovaná navyše tvrdí, že ani vo vzťahu k postupom ju nemožno považovať za prevádzkujúceho leteckého dopravcu pre taký let v zmysle článku 2 písm. b) nariadenia č. 261/2004. Na to je totiž potrebný zmluvný vzťah s postupcami. Aj z tohto ustanovenia je zrejmé, že leteckému dopravcovi bez jeho pričinenia nemôže vzniknúť záväzok voči určitej osobe podľa nariadenia č. 261/2004. Potvrdzuje to napokon aj článok 3 ods. 5 druhá veta nariadenia. Žalovaná sa domnieva, že – pokiaľ ide o let s plánovaným priletom o 10:05 hod. – neplnila nijaké záväzky vyplývajúce z nariadenia.

III.

Úspech odvolania žalovanej závisí v rozhodujúcej miere od toho, či sa potvrdenie rezervácie cestovnej kancelárie, ktoré nebolo založené na rezervácii u leteckého dopravcu, voči ktorému sa uplatňuje právo na náhradu podľa článku 7 ods. 1 nariadenia č. 261/2004 („krycia rezervácia“), môže považovať za „potvrdenú rezerváciu“ v zmysle článku 3 ods. 2 písm. a) nariadenia, či v takom prípade treba považovať žalovaného leteckého dopravcu za „prevádzkujúceho leteckého dopravcu“ v zmysle článku 2 písm. b) nariadenia č. 261/2004 a či sa „plánovaný čas priletu“ dá určiť podľa takého potvrdenia rezervácie cestovnej kancelárie.

Z dôvodu veľkého meškania priletu sa môžu cestujúci dovoliavať práva na náhradu voči prevádzkujúcemu leteckému dopravcovi, ak dorazia do svojho konečného cieľového miesta po troch hodinách alebo viac po čase priletu, ktorý pôvodne stanovil letecký dopravca [rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 19. novembra 2009, Sturgeon a i. (C-402/07 a C-432/07, EU:C:2009:716, bod 69); potvrdený rozsudkom z 23. októbra 2012, Nelson a i. (C-581/10 a C-629/10, EU:C:2012:657), ako aj rozsudkom z 26. februára 2013, Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106, bod 33)].

1.

Pre uplatniteľnosť nariadenia č. 261/2004 je podľa jeho článku 3 ods. 2 písm. a) v prvom rade rozhodujúce, či cestujúci mali „potvrdenú rezerváciu na príslušný let“. Pojem „rezervácia“ je vymedzený v článku 2 písm. g) nariadenia. Podľa tohto ustanovenia predstavuje „rezerváciu“ aj „iný dôkaz“ než „letenka“ v zmysle článku 2 písm. f) nariadenia, ak z neho vyplýva, že rezervácia bola potvrdená a zaregistrovaná „cestovnou kanceláriou“. Podľa judikatúry Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) môže „potvrdená rezervácia“ vyplývať aj z dôkazu o rezervácii vystaveného organizátorom zájazdov, teda cestovnou kanceláriou, v ktorom je záväzne uvedená plánovaná letecká preprava určitým letom, ktorý je spravidla individualizovaný číslom a časom letu [*omissis*]. Aj podľa názoru tohto senátu z článku 3 ods. 2 písm. a) a článku 2 písm. g) nariadenia vo vzájomnej súvislosti vyplýva, že na to, aby sa uplatnilo nariadenie č. 261/2004, musí stačiť taký dôkaz. Na tento účel nie je potrebné, aby dôkaz o rezervácii vystavený

cestovnou kanceláriou bol založený aj na „krycej rezervácii“ u dotknutého leteckého dopravcu.

2.

Podľa názoru tohto senátu však právo žalobkyne na náhradu od žalovanej závisí od toho, či žalovaná prisľúbila cestovnej kancelárii ITS Reisen, že prepraví postupcov letom EW 7582 22. mája 2018 s plánovaným časom priletu o 10:05 hod., lebo len vtedy zamýšľala tiež vykonať takto individualizovaný let v mene cestovnej kancelárie ITS Reisen, ktorá bola v zmluvnom vzťahu s postupcami [článok 2 písm. b) nariadenia č. 261/2004], a preto je ako letecký dopravca, ktorý prevádzkoval tento let, pasívne legitimovaná. Nevyhnutným predpokladom takého úmyslu leteckého dopravcu však je, že cestovná kancelária predtým oznámila leteckému dopravcovi želanie nechať prepraviť príslušného cestujúceho letom, ktorý letecký dopravca ponúka dotknutým osobám. Také oznámenie je však rezerváciou cestovnej kancelárie. Preto sa podľa názoru tohto senátu vždy vyžaduje krycia rezervácia cestovnej kancelárie a „dôkaz“ v zmysle článku 2 písm. g) nariadenia č. 261/2004 vystavený cestovnou kanceláriou bez takej rezervácie nie je postačujúci na účely náhrady z dôvodu odmietnutia nástupu do lietadla, zrušenia alebo veľkého meškania.

3.

„Pôvodne plánovaný čas priletu“ v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie citovanej vyššie podľa názoru tohto senátu nemôže vyplývať z dôkazu, ktorý cestovná kancelária vystavila bez dohody s dotknutým leteckým dopravcom.

O „plánovanom čase priletu“ sa hovorí aj v článku 2 písm. h), článku 5 ods. 1 písm. c), článku 6 ods. 1, článku 7 ods. 1 druhej vete a článku 7 ods. 2 nariadenia č. 261/2004. Súdny dvor Európskej únie v rozsudku vo veci [Folkerts] uviedol, že na účely náhrady upravenej v článku 7 nariadenia sa má meškание posudzovať voči času priletu do konečného cieľového miesta. Pokiaľ ide o pojem konečné cieľové miesto, v bode 34 tohto rozsudku odkázal na definíciu uvedenú v článku 2 písm. h) nariadenia č. 261/2004. Podľa tohto ustanovenia je konečné cieľové miesto cieľové miesto na letenke predloženej pri odbavovanom pulte alebo v prípade priamo prípojných letov cieľové miesto posledného letu. Súdny dvor Európskej únie preto v tomto prípade pri určovaní konečného cieľového miesta vychádzal z letenky podľa článku 2 písm. f), teda z oprávnenia zdokumentovaného na papieri alebo rovnocenného oprávnenia v nepapierovej forme, vydaného alebo povoleného leteckým dopravcom alebo jeho splnomocneným zástupcom, čiže z fyzického alebo elektronického dokumentu, v ktorom je vyjadrené právo cestujúceho na prepravu. Neodkázal na „iný dôkaz“ v zmysle článku 2 písm. g) nariadenia č. 261/2004 („rezervácia“).

Ak to prenesieme na určenie plánovaného času priletu na účely náhrady, dospejeme k záveru, že aj v tomto smere musí byť rozhodujúca „letenka“ vystavená cestujúcemu, takže údaj v „rezervácii“, ktorý sa odchyľuje od letenky,

je irelevantný. To by znamenalo, že v prejednávacom prípade by „prihláška na zájazd“ postupcov z 24. októbra 2017 [*omissis*] a priori nemohla tvoriť základ pre určenie plánovaného času priletu, pričom by bolo nepodstatné, či ju vôbec možno považovať za „potvrdenú rezerváciu“ v zmysle článku 3 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 261/2004. Okrem toho tiež nespĺňa podmienky týkajúce sa „letenky“ podľa článku 2 písm. f) nariadenia, lebo sa nemožno domnievať, že ňou sprostredkovateľ splnomocnený žalovanou udelil „oprávnenie“ na prepravu uvedenými letmi. „Prihláška na zájazd“ umožňuje len predpokladať, že ňou mala byť zdokumentovaná prihláška na zájazd usporiadaný spoločnosťou ITS Reisen. V prejednávacom prípade neexistuje dokument, ktorý by sa dal jednoznačne identifikovať ako „letenka“.

Podľa názoru tohto senátu však „plánovaný čas priletu“ v každom prípade nemôže vyplývať z „iného dôkazu“, ktorý vystavila cestovná kancelária, ktorá v súvislosti s príslušným letom nie je v zmluvnom vzťahu s leteckým dopravcom. Plánovanie letov je totiž výlučne vecou leteckého dopravcu. Letecký dopravca naplánoval let, ak ho uviedol vo svojom letovom poriadku, a teda ho určil podľa miesta odletu a cieľového miesta a času odletu a priletu, označil ho číslom letu a umožnil rezervovať si ho [*omissis*]. Pokiaľ nedošlo k rezervácii miesta na takom lete, letecký dopravca môže toto plánovanie zmeniť alebo od neho upustiť, pričom cestujúci z toho nemôžu vyvodzovať práva na náhradu – to vyplýva z článku 2 písm. l) nariadenia. V dôsledku toho „iný dôkaz“ v zmysle článku 2 písm. g) nariadenia č. 261/2004 vystavený cestovnou kanceláriou pred takou rezerváciou prinajmenšom v takom prípade nemôže zakladať práva na náhradu. To svedčí v neprospech predpokladu, že taký „iný dôkaz“ v každom prípade postačuje na založenie práv na náhradu, ak dotknutý letecký dopravca neuskutoční let, ktorý je v ňom uvedený, alebo ho uskutoční v iných časoch.

4.

Z článku 13 nariadenia č. 261/2004 tiež nemôže vyplývať iný záver, keďže tomuto senátu nie je jasné, ako by si žalovaný letecký dopravca mohol uplatniť regresný nárok voči cestovnej kancelárii, ak medzi nimi neexistuje nijaký zmluvný vzťah, ale letecký dopravca musí vyhovieť právam na náhradu podľa nariadenia č. 261/2004, ktoré sú voči nemu uplatnené z dôvodu nedodržania letového poriadku, ktorý sám vôbec nezostavil. V tomto smere požiadavka týkajúca sa zabezpečenia vysokej úrovne ochrany cestujúcich podľa názoru tohto senátu tiež nemôže odôvodniť iný záver (odôvodnenie 1 nariadenia č. 261/2004). Cestovná kancelária, s ktorou je príslušný cestujúci v zmluvnom vzťahu, je pre neho subjektom, voči ktorému si môže uplatniť právo na odškodnenie za jednotlivé škody, ktoré mu vznikli tým, že sa spoliehal na nesprávne údaje o plánovaní letov, ktoré mu tento subjekt poskytol.

5.

[*omissis*]

IV.

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT